

ΟΝΟΜΑ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΓΕΩΡΓΟΥΣΗ, Ξ2018057

ΕΞΑΜΗΝΟ: ΕΠΙ ΠΤΥΧΙΩ

ΤΜΗΜΑ: ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ, ΙΟΝΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ: κ. ΣΩΤΗΡΗΣ ΛΙΒΑΣ, κ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ

**Αποφάσεις και εισαγωγικά κείμενα του Αμερικανικού Δικαστηρίου
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

Μετάφρασμα

Πρωτότυπο κείμενο

Σχολιασμός

Βιβλιογραφία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόκειται για τρία νομικά κείμενα διαφορετικού περιεχομένου, που έχουν σαν κεντρικό άξονα τα δικαιώματα και τις διεκδικήσεις του λαών της Λατινικής Αμερικής. Πιο συγκεκριμένα, το **πρώτο** απόσπασμα αποτελεί ένα αμιγώς νομικό κείμενο που αναφέρεται στους στόχους και στις λειτουργίες του Οργανισμού Αμερικάνικων Κρατών γύρω από τη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου καθώς επίσης και στη σύσταση της Διαμερικανικής Επιτροπής και του Διαμερικανικού Δικαστηρίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Επιπλέον, στο απόσπασμα επισημαίνονται όλες οι διαδικασίες και οι αποφάσεις που πάρθηκαν στη Κόστα Ρίκα με σκοπό τη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου.

Το **δεύτερο** κείμενο αποτελεί δικαστική απόφαση του Αμερικάνικου Δικαστηρίου και αναφέρεται στην περίπτωση των αυτόχθονων πληθυσμών “*kuna de madungandí*” και “*emberá de bayano*” που εναντιώθηκαν στο κράτος του Παναμά, αναγκάζοντας το τελευταίο να προβεί σε αποζημιώσεις μετά από παραβίαση του δικαιώματος τους για συλλογική ιδιοκτησία. Το δικαστήριο, στη συνέχεια, επέβαλε μια σειρά μέτρων προς το κράτος του Παναμά που περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τη δημοσίευση της απόφασης και της επιστροφής χρημάτων στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Δικαστηρίου.

Τέλος, το τρίτο κατά σειρά κείμενο αποτελεί τμήμα της απόφασης του Δικαστηρίου σχετικά με την υπόθεση της Μαρία Ευγενία Βιγιασενιορ Βελαρδε κ.α. εναντίον της κυβέρνησης της Γουατεμάλας. Μετά από παραβιάσεις ορισμένων δικαιωμάτων της, το Δικαστήριο αποφάνθηκε την επιβολή κυρώσεων και μέτρων επανόρθωσης προς το πρόσωπό της.

Σε γενικές γραμμές, αναφορικά με τη διαδικασία της μετάφρασης, κύρια δυσκολία του κειμένου αποτελεί η μεταφορά των νομικών όρων από τα ισπανικά στα ελληνικά, δεδομένου ότι τα νομικά συστήματα της Λατινικής Αμερικής και της Ελλάδας διαφέρουν σε πολλά σημεία. Συνεπώς, σε αρκετές περιπτώσεις κρίθηκε σκόπιμη η εκτενέστερη αναζήτηση των ελληνικών νομικών όρων, προκειμένου το μετάφρασμα να είναι κατανοητό χωρίς να παρεκκλίνει πολύ από το πρωτότυπο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ

Αποφάσεις και εισαγωγικά κείμενα του Αμερικανικού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Το Νοέμβριο του 1969 διεξήχθη στην επαρχία του Σαν Χοσέ της Κόστα Ρίκα η Διαμερικανική Ειδική Διάσκεψη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών που συμμετείχαν, συνέταξαν την Αμερικανική Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που τέθηκε σε ισχύ στις 18 Ιουλίου 1978, όταν κατατέθηκε και το ενδέκατο έγγραφο επικύρωσης από το κράτος μέλος του ΟΑΚ.

Σήμερα, τα εξής εικοσιπέντε κράτη της Αμερικής έχουν επικυρώσει ή έχουν προσυπογράψει την Σύμβαση: Αργεντινή, νησιά Μπαρμπέιντος, Βολιβία, Βραζιλία, Κολομβία, Κόστα Ρίκα, Χιλή, Δομινικά, Εκουαδόρ, Ελ Σαλβαδόρ, Γρανάδα, Γουατεμάλα, Αϊτή, Ονδούρας, Τζαμάικα, Μεξικό, Νικαράγουα, Παναμά, Παραγουάη, Περού, Δομινικανή Δημοκρατία, Σουρινάμ, Τρινιντάντ και Τομπάγκο, Ουρουγουάη και Βενεζουέλα. Η Δημοκρατία του Τρινιντάντ και Τομπάγκο κατήγγειλε τη Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στις 26 Μαΐου 1998 με ανακοίνωση προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΑΚ. Η Βενεζουέλα, στη συνέχεια, κατήγγειλε τη Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στις 10 Σεπτεμβρίου 2012 με ανακοίνωση προς τον Γενικό Γραμματέα του ΟΑΚ.

Αυτή η περιφερειακή συνθήκη είναι υποχρεωτική για τα κράτη εκείνα που την επικυρώνουν ή την προσυπογράφουν και αποτελεί το αποκορύφωμα μιας διαδικασίας που ξεκίνησε στα τέλη του δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, όταν οι κυβερνήσεις της Αμερικής συναντήθηκαν στο Μεξικό και αποφάσισαν πως θα έπρεπε να συνταχθεί μία διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα με σκοπό την υιοθέτηση της, εν τέλει, ως σύμβαση. Αντίστοιχη διακήρυξη αποτελεί η Αμερικανική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων του Ανθρώπου που εγκρίθηκε από τα κράτη μέλη του ΟΑΚ στη Μπογκοτά της Κολομβίας τον Μάιο του 1948.

Με σκοπό να διαφυλαχτούν τα βασικά δικαιώματα του ανθρώπου στην αμερικανική ήπειρο, η Σύμβαση θέσπισε δύο όργανα ικανά να αναγνωρίσουν τυχόν παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων: τη Διαμερικανική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Διαμερικανικό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Επιτροπή δημιουργήθηκε το 1959 και ξεκίνησε να λειτουργεί το 1960, όταν το Συμβούλιο του ΟΑΚ ενέκρινε το Καταστατικό του και επέλεξε τα πρώτα μέλη του.

Ωστόσο, το Δικαστήριο δε μπόρεσε να εδραιωθεί και να οργανωθεί μέχρι να τεθεί σε ισχύ η Σύμβαση. Στις 22 Μαΐου 1979 τα κράτη που ανήκαν στην Αμερικανική Σύμβαση εξέλεξαν, κατά τη διάρκεια της έβδομης έκτακτης συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΑΚ, νομικούς συμβούλους που με την προσωπική τους ιδιότητα θα ήταν οι πρώτοι δικαστές που θα στελέχωναν στο Αμερικάνικο Δικαστήριο. Η πρώτη συνεδρίαση του Δικαστηρίου πραγματοποιήθηκε στις 29 και 30 Ιουνίου 1979 στα κεντρικά γραφεία του ΟΑΚ στην Ουάσιγκτον.

Η Γενική Συνέλευση του ΟΑΚ, που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουλίου του 1978, πρότεινε την έγκριση της επίσημης πρότασης της κυβέρνησης της Κόστα Ρίκα για την εγκατάσταση της έδρας του Δικαστηρίου στην εν λόγω χώρα. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε στη συνέχεια από τα κράτη μέλη της Σύμβασης κατά τη διάρκεια της Έκτης Έκτακτης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης που διεξήχθη τον Νοέμβριο του 1978. Η τελετή συγκρότησης του Δικαστηρίου πραγματοποιήθηκε στο Σαν Χοσέ στις 3 Σεπτεμβρίου 1979.

Κατά την Ένατη Τακτική Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΑΚ, εγκρίθηκε το Καταστατικό του Δικαστηρίου και τον Αύγουστο του 1980, το Δικαστήριο ενέκρινε τον Κανονισμό του, ο οποίος περιλάμβανε τους δικονομικούς κανόνες. Το Νοέμβριο του 2009, κατά τη 85η Τακτική Σύνοδο, τέθηκε σε ισχύ ένας νέος Κανονισμός, ο οποίος εφαρμόζεται σε όλες τις υποθέσεις που εκδικάζονται αυτή τη περίοδο ενώπιον του Δικαστηρίου.

Στις 10 Σεπτεμβρίου του 1981 η κυβέρνηση της Κόστα Ρίκα και το Δικαστήριο υπέγραψαν Συμφωνία για την Έδρα εγκεκριμένη με βάση τον νόμο αριθ. 6889 της 9ης Σεπτεμβρίου 1983, που περιλαμβάνει το καθεστώς ασυλιών και προνομίων του Δικαστηρίου, των δικαστών, του προσωπικού και τα πρόσωπα που εμφανίζονται ενώπιον του. Αυτή η Συμφωνία για την έδρα έχει σκοπό να διευκολύνει την ομαλή διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων του Δικαστηρίου, ειδικότερα μέσω της προστασίας που προσφέρει σε όλους εκείνους τους ανθρώπους που εμπλέκονται με τις διαδικασίες. Ως μέρος της δέσμευσης που ανέλαβε η κυβέρνηση της Κόστα Ρίκα, τον Νοέμβριο του 1993 δώρισε στο Δικαστήριο το σπίτι που σήμερα αποτελεί την έδρα του.

Στις 30 Ιουλίου 1980, το Διαμερικανικό Δικαστήριο και η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κόστα Ρίκα υπέγραψαν μια συμφωνία που εγκρίθηκε από τη Νομοθετική Συνέλευση με βάση το νόμο αριθ. 6528 της 28ης Οκτωβρίου 1980, δια μέσω του οποίου δημιουργήθηκε το Διαμερικανικό Ινστιτούτο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Σύμφωνα με αυτή την Συμφωνία, το Ινστιτούτο εδραιώνεται ως μία αυτόνομη διεθνής οντότητα, ακαδημαϊκού χαρακτήρα, αφιερωμένη στη διδασκαλία, την έρευνα και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με διεπιστημονική προσέγγιση και με έμφαση στα προβλήματα της Αμερικής. Το Ινστιτούτο, που εδρεύει επίσης στο Σαν Χοσέ της Κόστα Ρίκα, δρα με σκοπό την υποστήριξη του Διαμερικανικού Συστήματος για τη Διεθνή Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

I. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ. ΣΤΟΧΟΙ

Ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΚ) είναι ένας διεθνής οργανισμός που δημιουργήθηκε από τα κράτη της αμερικανικής ηπείρου προκειμένου να επιφέρουν ειρήνη και δικαιοσύνη, να ενισχύσουν την αλληλεγγύη μεταξύ τους και να διαφυλάξουν την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα και την ανεξαρτησία τους (άρθρο 1 του Χάρτη του ΟΑΚ). Ο ΟΑΚ είναι ένας περιφερειακός οργανισμός όπως αναφέρει το άρθρο 52 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Ο Χάρτης του ΟΑΚ εγκρίθηκε από την Ένατη Διεθνή Αμερικανική Διάσκεψη που έλαβε χώρα στη Μπογκοτά στις αρχές του 1948. Ο Χάρτης τροποποιήθηκε το 1967 στην Τρίτη Έκτακτη Διαμερικανική Διάσκεψη που διεξήχθη στο Μπουένος Άιρες και το 1985 μέσω του «Πρωτοκόλλου της Καρταχένα», υπογεγραμμένο κατά τη διάρκεια της Δέκατης Τέταρτης Έκτακτης Συνόδου της Γενικής Συνελεύσεως του Οργανισμού. Το Πρωτόκολλο της Ουάσινγκτον (1992) επέφερε πρόσθετες τροποποιήσεις που υπογράμμιζαν ως έναν από τους βασικότερους στόχους του ΟΑΚ την προώθηση, μέσω της συλλογικής δράσης, της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης των Κρατών Μελών και την συμβολή στην προσπάθεια εξάλειψης της ακραίας φτώχειας στο ημισφαίριο. Επίσης, μέσω του Πρωτοκόλλου της Μανάγουα (1993) που τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 1996 με την επικύρωση των δύο τρίτων των κρατών μελών, συστάθηκε το Διαμερικανικό Συμβούλιο για την Συνολική Ανάπτυξη. Με σκοπό την εκπλήρωση των ιδανικών πάνω στα οποία βασίζεται και των περιφερειακών υποχρεώσεων του σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο ΟΑΚ έθεσε τους ακόλουθους ουσιώδεις στόχους: α) την εξασφάλιση της ειρήνης και της ασφάλειας σε ολόκληρη την Ήπειρο, β) την ενίσχυση και εδραίωση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας τηρώντας την αρχή της μη επεμβάσεως, γ) την πρόληψη και αντιμετώπιση πιθανών δυσκολιών και την εξασφάλιση μίας ειρηνικής διευθέτησης των διενέξεων που προκύπτουν μεταξύ των κρατών μελών, δ) την οργάνωση δράσεων αλληλεγγύης από αυτά σε περίπτωση επίθεσης, ε) την αναζήτηση λύσης σε ζητήματα πολιτικού, νομικού και οικονομικού χαρακτήρα που προκαλούνται μεταξύ τους, στ) την προώθηση, μέσω της συλλογικής δράσης, της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής τους ανάπτυξης, ζ) την εξάλειψη της ακραίας φτώχειας, που συνιστά εμπόδιο για την πλήρη δημοκρατική ανάπτυξη και η) την επίτευξη ενός ουσιαστικού περιορισμού των συμβατικών όπλων, καθιστώντας με αυτό τον τρόπο δυνατή την αφιέρωση μεγαλύτερου μέρους των πόρων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των κρατών μελών (άρθρο 2 του Χάρτη). Τα Αμερικανικά κράτη επιβεβαίωσαν εκ νέου στο Χάρτη του ΟΑΚ τις ακόλουθες αρχές: την εγκυρότητα του διεθνούς δικαίου ως κανόνα συμπεριφοράς στις αμοιβαίες σχέσεις τους· πως η διεθνής τάξη βασίζεται ουσιαστικά στον σεβασμό στην ανεξαρτησία και την εθνική κυριαρχία των κρατών και στην ορθή εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους· πως η καλή διάθεση πρέπει να διέπει τις αμοιβαίες σχέσεις μεταξύ τους· πως η αλληλεγγύη απαιτεί από τα κράτη να βασίζονται στην αποτελεσματική άσκηση της πολιτικής τους οργάνωση στο πολίτευμα της

αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας· πως ο επιθετικός πόλεμος είναι καταδικαστέος και τυχόν νίκη δε συνεπάγεται παραχώρηση δικαιωμάτων· πως κάθε Κράτος έχει το δικαίωμα να επιλέγει, χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις, το πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό του σύστημα, να οργανώνεται με τον καλύτερο γι' αυτό τρόπο και φέρει επίσης το χρέος να μην παρεμβαίνει στις υποθέσεις άλλου κράτους· πως η εξάλειψη της ακραίας φτώχειας είναι σημαντικό μέρος της ενίσχυσης και εδραίωσης της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και πως αποτελεί κοινή ευθύνη των αμερικάνικων κρατών· πως κάθε είδος επίθεσης προς ένα κράτος μέλος σημαίνει επίθεση εναντίον όλων· πως οι διεθνείς διαφορές πρέπει να επιλύονται με ειρηνικά μέσα· πως η κοινωνική δικαιοσύνη είναι η βάση της διαρκούς ειρήνης· πως η οικονομική συνεργασία είναι απαραίτητη για την ευημερία των λαών της ηπείρου· η ισχύς των ουσιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου χωρίς διακρίσεις ως προς τη φυλή, εθνικότητα, πίστη και φύλο· ότι η πνευματική ενότητα της Αμερικής βασίζεται στο σεβασμό της πολιτιστικής προσωπικότητας των αμερικανικών χωρών· πως η εκπαίδευση πρέπει να βασίζεται στη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ειρήνη (άρθρο 3 του Χάρτη). Ο Χάρτης του Οργανισμού περιέχει επίσης οικονομικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με την εκπαίδευση, την επιστήμη και τον πολιτισμό κανόνες. Για την ανάπτυξη αυτού, τα αμερικανικά κράτη αποφάσισαν ομόφωνα να αφιερώσουν από κοινού το μέγιστο των προσπαθειών τους.

I. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ B. ΟΡΓΑΝΑ

Ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών υλοποιεί τους στόχους του μέσω των ακόλουθων οργάνων: Η Γενική Συνέλευση, ανώτατο όργανο που αποφασίζει τη γενική δράση και πολιτική του Οργανισμού. Όλα τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση με δικαίωμα ψήφου. Η Σύσκεψη Διαβούλευσης των Υπουργών Εξωτερικών, η οποία συγκροτείται κατόπιν αιτήματος ενός κράτους μέλους για να εξετάσει προβλήματα επείγουσας φύσης και κοινού ενδιαφέροντος και λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο απέναντι σε οτιδήποτε απειλεί την ειρήνη και την ασφάλεια της Ηπείρου σύμφωνα με τις διατάξεις της Διαμερικανικής Συνθήκης Αμοιβαίας Βοήθειας, που υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο το 1947. Το Μόνιμο Συμβούλιο, το οποίο έρχεται σε επαφή, εντός των ορίων του Χάρτη και των Διαμερικανικών Συνθηκών και συμφωνιών, με οποιαδήποτε υπόθεση που του αναθέτει η Γενική Συνέλευση ή η Σύσκεψη Διαβούλευσης των Υπουργών Εξωτερικών. Μπορεί επίσης να ενεργεί προσωρινά και ως συμβουλευτικό όργανο. Το Μόνιμο Συμβούλιο αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε κράτους μέλους. Το Διαμερικανικό Συμβούλιο για την Συνολική Ανάπτυξη, που στοχεύει στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των αμερικανικών κρατών με σκοπό την επίτευξη της Συνολικής Ανάπτυξης, και ιδίως στην εξάλειψη της ακραίας φτώχειας. Η Νομική Διαμερικανική Επιτροπή που λειτουργεί ως συμβουλευτικό σώμα του Οργανισμού σε νομικά ζητήματα και προωθεί την σταδιακή ανάπτυξη και την κωδικοποίηση του διεθνούς δικαίου. Η Διαμερικανική Επιτροπή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, της οποίας οι πρωταρχικές λειτουργίες είναι να προάγει την τήρηση και την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να λειτουργήσει

ως συμβουλευτικό όργανο του Οργανισμού σε αυτό το θέμα. Η Γενική Γραμματεία, κεντρικό και μόνιμο όργανο του Οργανισμού, με έδρα την Ουάσιγκτον, D.C.

ΔΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΧΘΟΝΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ KUNA DE
MADUNGANDÍ ΚΑΙ EMBERÁ DE BAYANO ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥΣ
ENANTION ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ 14ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014

(Προκαταρκτικές ενστάσεις, Οικονομικά Ζητήματα, Αποζημιώσεις και Κόστη)

ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ, ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΑΠΟ ΤΟ
ΔΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Στις 14 Οκτωβρίου 2014 το Διαμερικανικό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής «Διαμερικανικό Δικαστήριο, ή «Δικαστήριο») εξέδωσε μια απόφαση μέσω της οποίας κήρυξε το κράτος του Παναμά υπεύθυνο σε παγκόσμιο επίπεδο για την παραβίαση του δικαιώματος της συλλογικής ιδιοκτησίας λόγω της μη οριοθέτησης και απόδοσης ονόματος στις εκτάσεις γης που έχουν παραχωρηθεί στο λαό *Kuna de Madungandí* και στις Κοινότητες *Emberá Ipetí* και *Piriatí* και λόγω της μη πλήρους εξασφάλισης του τίτλου της συλλογικής ιδιοκτησίας στη κοινότητα *Piriatí Emberá*.

Αντίστοιχα, το Δικαστήριο έκρινε υπεύθυνο το Κράτος για παραβίαση του καθήκοντός του να προσαρμόσει το εσωτερικό δίκαιο, για έλλειψη κανόνων σε εσωτερικό επίπεδο που να επιτρέπουν την οριοθέτηση και την τιτλοδότηση των συλλογικών εκτάσεων των αυτοχθόνων λαών πριν το 2008, εις βάρος των λαών *Kuna de Madugandí* και *Emberá de Bayano*, και των μελών τους. Επίσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι το Κράτος είναι υπεύθυνο για την παραβίαση των δικαστικών εγγυήσεων και της δικαστικής προστασίας εις βάρος του λαού *Emberá de Bayano* και των μελών του, θεωρώντας πως τα ένδικα μέσα που υποβλήθηκαν από εκείνους δεν επέφεραν τα αποτελέσματα που θα επέτρεπαν τον επαρκή προσδιορισμό των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους. Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε πως το Κράτος ευθύνεται για την παραβίαση της αρχής της εύλογης διάρκειας, εις βάρος του λαού *Kuna de Mandungandí* και των μελών του, αναφορικά με δύο ποινικές δίκες και μία διοικητική διαδικασία για έξωση παράνομων κατοίκων.

Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο ενέκρινε να πραγματοποιηθεί προκαταρκτική εξέταση, πρόταση που υποβλήθηκε από το Κράτος αναφορικά με την έλλειψη δικαιοδοσίας *ratione temporis*¹. Σκοπός της προκαταρκτικής εξέτασης είναι να ερευνήσει την υποτιθέμενη παράβαση από τη πλευρά του κράτους να καταβάλει ορισμένες αποζημιώσεις, λαμβάνοντας υπόψη την ημερομηνία αναγνώρισης της αμφιλεγόμενης δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου του Παναμά, την 9η Μαΐου 1990, και δεδομένου ότι τα γεγονότα που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες αποζημιώσεις συνέβησαν προγενέστερα της σχετικής αναγνώρισης.

IV. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Αναφορικά με τις αποζημιώσεις, το Δικαστήριο θεώρησε τους αυτόχθονες πληθυσμούς *Kuna de Madugandí* και τις κοινότητες *Emberá Piriati* και *Ipetí de Bayano*, καθώς και τα μέλη τους, ως δικαιούχοι αποζημίωσης, έκρινε πως η Απόφασή του συνιστά καθεαυτή μια μορφή αποκατάστασης και, επιπλέον, διέταξε το κράτος: α) να δημοσιεύσει την Απόφαση του Διαμερικανικού Δικαστηρίου και την περίληψή της όπως και να τη γνωστοποιήσει μέσω του ραδιοφώνου β) να προβεί σε δημόσια πράξη αναγνώρισης της διεθνούς ευθύνης αναφορικά με τα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης· γ) να οριοθετήσει τις εκτάσεις που προορίζονται για τις *Κοινότητες Ipetí και Piriati Emberá* και να ονομάσει τις εκτάσεις *Ipetí* ως συλλογική ιδιοκτησία αυτής της Κοινότητας· δ) να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την ακύρωση του τίτλου της ιδιωτικής ιδιοκτησίας που παραχωρήθηκε στον κ. Μελγάρ εντός της Κοινότητας *Emberá de Piriati* ε) να καταβάλει τα ποσά που καθορίζονται στην Απόφαση, για αποζημιώσεις για υλικές και ηθικές ζημιές και για την απόσβεση εξόδων. Ομοίως, το Δικαστήριο διέταξε ότι το κράτος πρέπει να επιστρέψει τα ποσά που χορηγήθηκαν κατά τη διεκπεραίωση της υπόθεσης στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Δικαστηρίου.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ*

24 ΙΟΥΝΙΟΥ ΤΟΥ 2020

ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΑΡΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ ΒΙΓΙΑΣΕΝΙΟΡ ΒΕΛΑΡΔΕ Κ.Α. ΕΝΑΝΤΙΟΝ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑΣ

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΜΜΟΡΦΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ:

¹ χρονική έλλειψη δικαιοδοσίας

1. Η Απόφαση επί της ουσίας, οι αποζημιώσεις και δαπάνες (στο εξής «Απόφαση») που εκδόθηκε από το Διαμερικανικό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής «Διαμερικανικό Δικαστήριο», ή «Δικαστήριο») στις 5 Φεβρουαρίου 2019. Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο κήρυξε τη Δημοκρατία της Γουατεμάλας (στο εξής «Κράτος» ή «Γουατεμάλα») υπεύθυνη σε διεθνές επίπεδο για την παραβίαση του καθήκοντος εξασφάλισης του δικαιώματος στην προσωπική ακεραιότητα και του δικαιώματος πρόσβασης στις εγγυήσεις δικαστικών διαδικασιών καθώς και στην δικαστική προστασία εις βάρος της κα. Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε (στο εξής κα.Βιγιασενιόρ) λόγω έλλειψης επαρκούς έρευνας σχετικά με διάφορες πράξεις εκφοβισμού εναντίον της. Αυτά τα γεγονότα έλαβαν χώρα από τη δεκαετία του 1990 έως το 2013, την περίοδο που η κα. Βιγιασενιόρ υπηρέτησε ως δικαστής, κατέχοντας διαφορετικές θέσεις, ιδίως μεταξύ 1991 και 1997, όταν ενεπλάκη σε νομικές υποθέσεις δημόσιου ενδιαφέροντος. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η απόφασή του συνιστά από μόνη της μια μορφή αποζημίωσης και, επιπροσθέτως, επέβαλε στο κράτος ορισμένα μέτρα επανόρθωσης (αιτιολογικό της απόφασης/σκέψεις 4 και 8), όπως η επιστροφή χρημάτων στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Δικαστηρίου (αιτιολογικό της απόφασης/σκέψη 10).
2. Οι εκθέσεις που υποβλήθηκαν από το Κράτος στις 22 Μαΐου, 17 Ιουλίου, 5 Νοεμβρίου και 4 Δεκεμβρίου του 2019 και 20 Απριλίου του 2020.
3. Οι σύντομες παρατηρήσεις που παρουσίασαν οι εκπρόσωποι του θύματος στις 21 Αυγούστου και 13 Δεκεμβρίου 2019 και στις 5 Φεβρουαρίου του 2020.
4. Η σύνοψη των παρατηρήσεων που παρουσιάστηκε από τη Διαμερικανική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής «Διαμερικανική Επιτροπή» ή «Επιτροπή») στις 18 Μαΐου 2020.

A. Δημοσίευση και γνωστοποίηση της Απόφασης

A.1. Μέτρα που υποβλήθηκαν από το Δικαστήριο

4. Στο πέμπτο σημείο επίλυσης και στη παράγραφο 157 της Απόφασης, το Δικαστήριο διέταξε πως το Κράτος έπρεπε, σε διάστημα έξι μηνών, που υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να προβεί στις ακόλουθες δημοσιεύσεις: α) την επίσημη περίληψη της Απόφασης που συνέταξε το Δικαστήριο, μόνο μία φορά, στην Επίσημη Εφημερίδα και σε εφημερίδα εθνικής κυκλοφορίας, σε ευανάγνωστο και επαρκές μέγεθος γραμματοσειράς· και β) την Απόφαση στο σύνολό της, καθιστώντας την διαθέσιμη για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, σε επίσημο κρατικό ιστότοπο, που θα είναι προσβάσιμος στο κοινό από την αρχική σελίδα του εν λόγω ιστότοπου.

A.2. Θεωρήσεις του Δικαστηρίου

5. Το Δικαστήριο διαπίστωσε, με βάση τις αποδείξεις που παρασχέθηκαν από το Κράτος, καθώς και με τις παρατηρήσεις των εκπροσώπων και της Επιτροπής, πως η Γουατεμάλα συμμορφώθηκε με όσα διατάχθηκαν: α) την επίσημη περίληψη της Απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα “*Ντιάριο ντε Σεντροαμέρικα*” και στην

Εφημερίδα “*Νουέστρο Ντιάριο*”· και β) το πλήρες κείμενο της απόφασης στην αρχική σελίδα του ιστότοπου της Προεδρικής Επιτροπής Συντονισμού της Εκτελεστικής Εξουσίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Γουατεμάλας.

6. Όσον αφορά τη δημοσίευση στην εν λόγω ιστοσελίδα, το Δικαστήριο έκρινε απαραίτητο να διευκρινίσει, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα παρατήρησαν οι εκπρόσωποι και η Επιτροπή, πως εξαιτίας του γεγονότος ότι στην αρχική σελίδα του εν λόγω ιστότοπου εμφανίζεται ένας ηλεκτρονικός σύνδεσμος με τον τίτλο «Αποφάσεις Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», που οδηγεί στις αποφάσεις εξέδωσε αυτό το Δικαστήριο αναφορικά με τη Γουατεμάλα, το κράτος επίσης δύναται να ολοκληρώσει τη διαδικασία αποζημίωσης, συμπεριλαμβάνοντας την Απόφαση της συγκεκριμένης περίπτωσης στον εν λόγω σύνδεσμο, προκειμένου να υπάρχουν σε εμφανές σημείο όλες οι αποφάσεις συγκεντρωμένες. Ομοίως, υπενθυμίζεται στο κράτος πως σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης, αυτή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη για τουλάχιστον ένα έτος. Το συγκεκριμένο μέτρο προβλέπει πως το κράτος οφείλει να διατηρήσει την Απόφαση στον προαναφερθέντα ιστότοπο τουλάχιστον μέχρι την 3η Σεπτεμβρίου 2020, λόγω του ότι, όπως ενημέρωσε το κράτος και δεν αμφισβητήθηκε από τους αντιπροσώπους, ούτε από την Επιτροπή, η δημοσίευση στο διαδίκτυο έχει πραγματοποιηθεί από την 3η Σεπτεμβρίου 2019.

7. Λόγω όλων των παραπάνω, το Δικαστήριο κρίνει πως η Γουατεμάλα έχει συμμορφωθεί πλήρως με τα μέτρα που σχετίζονται με τη δημοσίευση και τη διάδοση της Απόφασης και την επίσημη σύνοψή της, όπως υποβλήθηκαν στο πέμπτο σημείο επίλυσης της Απόφασης.

B. Αποζημίωση για ηθική ζημία

B.1. Μέτρα που υπέβαλε το Δικαστήριο

8. Στο έκτο σημείο επίλυσης της Απόφασης, το Δικαστήριο αποφάσισε πως το κράτος οφείλει να πληρώσει το ποσό που προβλέπεται στην παράγραφο 165 της Απόφασης, με τη μορφή αποζημίωσης για ηθική ζημία. Η εν λόγω πληρωμή έπρεπε να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους από τη στιγμή της κοινοποίησης της Απόφασης, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη παράγραφο και τις παραγράφους 169 και 173 αυτής.

B.2. Θεωρήσεις του Δικαστηρίου

9. Εξαιτίας των δεδομένων που παρείχε το κράτος, καθώς και των παρατηρήσεων των αντιπροσώπων και της Επιτροπής, το Δικαστήριο κρίνει πως εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπει η Απόφαση, η Γουατεμάλα υποχρεώθηκε να πληρώσει στο θύμα, την κα Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε, το ποσό που ορίζεται στην παράγραφο 165 αυτής, με τη μορφή αποζημίωσης για ηθική ζημία. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει πως το κράτος έχει συμμορφωθεί πλήρως με τα μέτρα αποζημίωσης που προβλέπονται στο έκτο σημείο επίλυσης της απόφασης.

ΕΤΣΙ:

ΤΟ ΔΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ,

κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του σχετικά με την παρακολούθηση των αποφάσεων του με βάσει τα άρθρα 33, 62.1, 62.3, 65, 67 και 68.1 της Αμερικανικής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, 24, 25 και 30 του Καταστατικού, και των 31.2 και 69 των Κανονισμών του, καθώς και των άρθρων 1, 4 και 5 του Κανονισμού του Ταμείου Νομικής Βοήθειας Θυμάτων,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

1. Να δηλώσει, σύμφωνα με το αιτιολογικό της Απόφασης/σκέψης 7, 9 και 11 του παρόντος ψηφίσματος, ότι το κράτος έχει συμμορφωθεί πλήρως με τα μέτρα που αφορούν:

α) την δημοσίευση της απόφασης και της επίσημης περίληψης που διατάχθηκε στην παράγραφο 157 αυτής (πέμπτο σημείο επίλυσης της απόφασης)·

β) την καταβολή στο θύμα Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε του ποσού που καθορίζεται στη παράγραφο 165 της Απόφασης, ως αποζημίωση για ηθική βλάβη (έκτο σημείο επίλυσης της απόφασης), και

γ) την επιστροφή του ποσού στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Διαμερικανικού Δικαστηρίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα που ορίζεται στην παράγραφο 168 της Απόφασης (έβδομο σημείο επίλυσης της Απόφασης).

2. να θεωρήσει περατωθείσα την υπόθεση της Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε κ.α. εναντίον του κράτους της Γουατεμάλα λόγω του γεγονότος ότι η Δημοκρατία της Γουατεμάλας έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις της απόφασης επί της ουσίας, αποζημιώσεις και τις δαπάνες που εκδόθηκαν από το Δικαστήριο στις 5 Φεβρουαρίου 2019. Παρά ταύτα, καλείται να καταβάλει τους τόκους στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Δικαστηρίου όπως αναφέρεται στο αιτιολογικό της απόφασης/σκέψης 11 του παρόντος Ψηφίσματος.

3. να κοινοποιήσει αυτό το ψήφισμα στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Έκθεσης του Διαμερικανικού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το έτος 2020.

4. να αρχειοθετήσει την υπόθεση Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε κ.α εναντίον της Γουατεμάλας.

5. να διευθετήσει πως η Γραμματεία του Δικαστηρίου θα κοινοποιήσει την παρούσα Διάταξη στο κράτος, στους εκπροσώπους του θύματος και στη Διαμερικανική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ

Αποφάσεις και εισαγωγικά κείμενα του Αμερικανικού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

En noviembre de 1969 se celebró en San José de Costa Rica la Conferencia Especializada Interamericana sobre Derechos Humanos. En ella, los delegados de los Estados Miembros de la Organización de los Estados Americanos redactaron la Convención Americana sobre Derechos Humanos, que entró en vigor el 18 de julio de 1978, al haber sido depositado el undécimo instrumento de ratificación por un Estado Miembro de la OEA.

A la fecha, veinticinco naciones Americanas han ratificado o se han adherido a la Convención: Argentina, Barbados, Bolivia, Brasil, Colombia, Costa Rica, Chile, Dominica, Ecuador, El Salvador, Granada, Guatemala, Haití, Honduras, Jamaica, México, Nicaragua, Panamá, Paraguay, Perú, República Dominicana, Suriname, Trinidad y Tobago, Uruguay y Venezuela. Trinidad y Tobago denunció la Convención Americana sobre Derechos Humanos, por comunicación dirigida al Secretario General de la OEA, el 26 de mayo de 1998. Venezuela denunció la Convención Americana sobre Derechos Humanos, por comunicación dirigida al Secretario General de la OEA, el 10 de septiembre de 2012.

Este tratado regional es obligatorio para aquellos Estados que lo ratifiquen o se adhieran a él y representa la culminación de un proceso que se inició a finales de la Segunda Guerra Mundial, cuando las naciones de América se reunieron en México y decidieron que una declaración sobre derechos humanos debería ser redactada, para que pudiese ser eventualmente adoptada como convención. Tal declaración, la Declaración Americana de los Derechos y Deberes de la persona, fue aprobada por los Estados Miembros de la OEA en Bogotá, Colombia, en mayo de 1948.

Con el fin de salvaguardar los derechos esenciales del hombre en el continente americano, la Convención instrumentó dos órganos competentes para conocer de las violaciones a los derechos humanos: La Comisión Interamericana de Derechos Humanos y la Corte Interamericana de Derechos Humanos. La primera había sido creada en 1959 e inició sus funciones en 1960, cuando el Consejo de la OEA aprobó su Estatuto y eligió sus primeros miembros.

Sin embargo, el Tribunal no pudo establecerse y organizarse hasta que entró en vigor la Convención. El 22 de mayo de 1979 los Estados Partes en la Convención Americana eligieron, durante el Séptimo Período Extraordinario de Sesiones de la Asamblea General de la OEA, a los juristas que en su capacidad personal, serían los

primeros jueces que compondrían la Corte Interamericana. La primera reunión de la Corte se celebró el 29 y 30 de junio de 1979 en la sede de la OEA en Washington, D.C.

La Asamblea General de la OEA, el 1 de julio de 1978, recomendó aprobar el ofrecimiento formal del Gobierno de Costa Rica para que la sede de la Corte se estableciera en ese país. Esta decisión fue ratificada después por los Estados Partes en la Convención durante el Sexto Período Extraordinario de Sesiones de la Asamblea General, celebrado en noviembre de 1978. La ceremonia de instalación de la Corte se realizó en San José el 3 de septiembre de 1979.

Durante el Noveno Período Ordinario de Sesiones de la Asamblea General de la OEA fue aprobado el Estatuto de la Corte y, en agosto de 1980, la Corte aprobó su Reglamento, el cual incluye las normas de procedimiento. En noviembre de 2009 durante el LXXXV Período Ordinario de Sesiones, entró en vigor un nuevo Reglamento de la Corte, el cual se aplica a todos los casos que se tramitan actualmente ante la Corte.

El 10 de septiembre de 1981 el Gobierno de Costa Rica y la Corte firmaron un Convenio de Sede, aprobado mediante Ley No. 6889 del 9 de septiembre de 1983, que incluye el régimen de inmunidades y privilegios de la Corte, de los jueces, del personal y de las personas que comparezcan ante ella. Este Convenio de Sede está destinado a facilitar el normal desenvolvimiento de las actividades de la Corte, especialmente por la protección que da a todas aquellas personas que intervengan en los procesos. Como parte del compromiso contraído por el Gobierno de Costa Rica, en noviembre de 1993 éste le donó a la Corte la casa que hoy ocupa la sede del Tribunal.

El 30 de julio de 1980 la Corte Interamericana y el Gobierno de la República de Costa Rica firmaron un convenio, aprobado por la Asamblea Legislativa mediante Ley No. 6528 del 28 de octubre de 1980, por la cual se creó el Instituto Interamericano de Derechos Humanos. Bajo este Convenio se establece el Instituto como una entidad internacional autónoma, de naturaleza académica, dedicado a la enseñanza, investigación y promoción de los derechos humanos, con un enfoque multidisciplinario y con énfasis en los problemas de América. El Instituto, con sede también en San José, Costa Rica, trabaja en apoyo del Sistema Interamericano de Protección Internacional de los Derechos Humanos.

I. ORGANIZACIÓN DE LOS ESTADOS AMERICANOS. Fines

La Organización de los Estados Americanos (OEA) es una organización internacional creada por los Estados del continente americano a fin de lograr un orden de paz y justicia, fomentar su solidaridad y defender su soberanía, su integridad territorial y su independencia (artículo 1 de la Carta de la OEA). La OEA es una

organización regional del tipo al que hace mención el artículo 52 de la Carta de las Naciones Unidas. La Carta de la OEA fue aprobada por la Novena Conferencia Internacional Americana que tuvo lugar en Bogotá a comienzos de 1948. La Carta fue reformada en 1967 en la Tercera Conferencia Interamericana Extraordinaria celebrada en Buenos Aires y en 1985 mediante el “Protocolo de Cartagena de Indias”, suscrito durante el decimocuarto período extraordinario de sesiones de la Asamblea General de la Organización. El Protocolo de Washington (1992) introdujo modificaciones adicionales que disponen que uno de los propósitos fundamentales de la OEA es promover, mediante la acción cooperativa, el desarrollo económico, social y cultural de los Estados miembros y ayudar a erradicar la pobreza extrema en el hemisferio. Asimismo, mediante el Protocolo de Managua (1993), que entró en vigor en enero de 1996 con la ratificación de dos tercios de los Estados miembros, se estableció el Consejo Interamericano para el Desarrollo Integral. Con el objeto de hacer efectivos los ideales en que se funda y cumplir sus obligaciones regionales de acuerdo con la Carta de las Naciones Unidas, la OEA ha establecido los siguientes propósitos esenciales: a) afianzar la paz y seguridad del Continente; b) promover y consolidar la democracia representativa dentro del respeto al principio de no intervención; c) prevenir las posibles causas de dificultades y asegurar la solución pacífica de las controversias que surjan entre los Estados miembros; d) organizar la acción solidaria de estos en caso de agresión; e) procurar la solución de los problemas políticos, jurídicos y económicos que se susciten entre ellos; f) promover por medio de la acción cooperativa, su desarrollo económico, social y cultural; g) erradicar la pobreza crítica, que constituye un obstáculo al pleno desarrollo democrático, y h) alcanzar una efectiva limitación de armamentos convencionales que permita dedicar el mayor número de recursos al desarrollo económico y social de los Estados miembros (artículo 2 de la Carta). Los Estados americanos han reafirmado en la Carta de la OEA los siguientes principios: la validez del derecho internacional como norma de conducta en sus relaciones recíprocas; que el orden internacional se fundamenta esencialmente en el respeto a la personalidad, la soberanía y la independencia de los Estados y en el fiel cumplimiento de sus obligaciones; que la buena fe debe regir las relaciones recíprocas entre aquellos; que la solidaridad requiere de la organización política de los Estados sobre la base del ejercicio efectivo de la democracia representativa; que la guerra de agresión es condenable y la victoria no da derechos; que todo Estado tiene derecho a elegir, sin injerencias externas, su sistema político, económico y social, y a organizarse en la forma que más le convenga, y tiene el deber de no intervenir en los asuntos de otro Estado; que la eliminación de la pobreza extrema es parte esencial de la promoción y consolidación de la democracia representativa y que constituye una responsabilidad común y compartida de los Estados americanos; que la agresión contra un Estado miembro significa la agresión contra todos ellos; que las controversias internacionales deben ser resueltas por medios pacíficos; que la justicia social es la base de la paz duradera; que la cooperación económica es esencial para el bienestar y la prosperidad de los pueblos del Continente; la vigencia de los derechos esenciales de la persona humana sin distinción de raza, nacionalidad, credo y sexo; que la unidad espiritual de las

Américas se basa en el respeto de la personalidad cultural de los países americanos; y que la educación debe orientarse hacia la justicia, la libertad y la paz (artículo 3 de la Carta). La Carta de la Organización contiene además normas económicas, sociales y sobre educación, ciencia y cultura, a cuyo desarrollo los Estados americanos convienen en dedicar sus máximos esfuerzos.

I. ORGANIZACIÓN DE LOS ESTADOS AMERICANOS B. Órganos La Organización de los Estados Americanos realiza sus fines por medio de los siguientes órganos: La Asamblea General, órgano supremo que decide la acción y la política generales de la Organización. Todos los Estados miembros tienen derecho a estar representados en la Asamblea General donde cada uno tiene su voto. La Reunión de Consulta de Ministros de Relaciones Exteriores, que se constituye a pedido de algún Estado miembro para considerar problemas de carácter urgente e interés común, y sirve de órgano de consulta para considerar cualquier amenaza a la paz y a la seguridad del Continente, de conformidad con lo dispuesto en el Tratado Interamericano de Asistencia Recíproca, firmado en Río de Janeiro en 1947. El Consejo Permanente, que conoce, dentro de los límites de la Carta y de los Tratados y acuerdos interamericanos, cualquier asunto que le encomienda la Asamblea General o la Reunión de Consulta de Ministros de Relaciones Exteriores. Puede también actuar provisionalmente como órgano de consulta. El Consejo Permanente se compone de un representante de cada Estado miembro. El Consejo Interamericano para el Desarrollo Integral, que tiene como finalidad promover la cooperación entre los Estados americanos con el propósito de lograr su desarrollo integral, y en particular para contribuir a la eliminación de la pobreza crítica. El Comité Jurídico Interamericano, que sirve de cuerpo consultivo de la Organización en asuntos jurídicos y promueve el desarrollo progresivo y la codificación del derecho internacional. La Comisión Interamericana de Derechos Humanos, cuyas funciones principales son las de promover la observancia y defensa de los derechos humanos y servir como órgano consultivo de la Organización en esta materia. La Secretaría General, órgano central y permanente de la Organización, con sede en Washington, D. C.

CORTE INTERAMERICANA DE DERECHOS HUMANOS

CASO PUEBLOS INDÍGENAS KUNA DE MADUNGANDÍ Y EMBERÁ DE BAYANO Y SUS MIEMBROS VS. PANAMÁ

SENTENCIA DE 14 DE OCTUBRE DE 2014

(Excepciones Preliminares, Fondo, Reparaciones y Costas)

RESUMEN OFICIAL EMITIDO POR LA CORTE INTERAMERICANA

El 14 de octubre de 2014 la Corte Interamericana de Derechos Humanos (en adelante “la Corte Interamericana”, “la Corte” o “el Tribunal”) dictó una Sentencia, mediante la cual declaró responsable internacionalmente al Estado de Panamá por la violación del derecho a la propiedad colectiva por no delimitar, demarcar y titular las tierras asignadas al pueblo Kuna de Madugandí y a las Comunidades Emberá Ipetí y Piriati, y por no haber garantizado el goce efectivo del título de propiedad colectiva de la comunidad Piriati Emberá.

Del mismo modo, el Tribunal consideró que el Estado era responsable por haber violado su deber de adecuar el derecho interno, por no haber dispuesto a nivel interno normas que permitan la delimitación, demarcación y titulación de tierras colectivas indígenas antes del año 2008, en perjuicio de los pueblos Kuna de Madugandí y Emberá de Bayano, y sus miembros. Asimismo, el Tribunal encontró que el Estado es responsable por la violación a las garantías judiciales y a la protección judicial en perjuicio del pueblo Emberá de Bayano y sus miembros por considerar que los recursos incoados por éstos no contaron con una respuesta que permitiera una adecuada determinación de sus derechos y obligaciones. Finalmente, la Corte encontró que el Estado es responsable por la violación al principio del plazo razonable, en perjuicio del pueblo Kuna de Mandugandí y sus miembros, respecto de dos procesos penales y un proceso administrativo de desalojo de ocupantes ilegales.

Por otra parte, el Tribunal aceptó una excepción preliminar planteada por el Estado respecto de la falta de competencia *ratione temporis* relacionada con el alegado incumplimiento por parte del Estado del pago de ciertas indemnizaciones, tomando en consideración la fecha de reconocimiento de la competencia contenciosa de la Corte por Panamá, el 9 de mayo de 1990, y dado que los hechos relacionados con dichas indemnizaciones ocurrieron con anterioridad al referido reconocimiento.

IV. Reparaciones

Con respecto a las reparaciones, la Corte consideró como parte lesionada a los pueblos indígenas Kuna de Madugandí y las comunidades Emberá Piriati e Ipetí de Bayano, y sus miembros, estableció que su Sentencia constituye per se una forma de reparación y, adicionalmente, ordenó al Estado: a) publicar la Sentencia de la Corte Interamericana y su resumen así como realizar difusiones radiales de la misma; b) realizar un acto público de reconocimiento de responsabilidad internacional en relación con los hechos del presente caso; c) demarcar las tierras que corresponden a las Comunidades Ipetí y Piriati Emberá y titular las tierras Ipetí como propiedad colectiva de dicha Comunidad; d) adoptar las medidas necesarias para dejar sin efecto

el título de propiedad privada otorgado al señor Melgar dentro del territorio de la Comunidad Emberá de Piriati, e) pagar las cantidades fijadas en la Sentencia, por concepto de indemnizaciones por daños materiales e inmateriales y por el reintegro de costas y gastos. Asimismo, la Corte dispuso que el Estado debe reintegrar al Fondo de Asistencia Legal de Víctimas de la Corte las cantidades erogadas durante la tramitación del presente caso.

**RESOLUCIÓN DE LA
CORTE INTERAMERICANA DE DERECHOS HUMANOS***

24 DE JUNIO DE 2020

CASO VILLASEÑOR VELARDE Y OTROS VS. GUATEMALA

SUPERVISIÓN DE CUMPLIMIENTO DE SENTENCIA Y

REINTEGRO AL FONDO DE ASISTENCIA LEGAL DE VÍCTIMAS

VISTO:

1.La Sentencia de fondo, reparaciones y costas (en adelante “la Sentencia” o “el Fallo”) dictada por la Corte Interamericana de Derechos Humanos (en adelante “la Corte Interamericana”, “la Corte” o “el Tribunal”) el 5 de febrero de 2019 . En dicha Sentencia, la Corte declaró internacionalmente responsable a la República de Guatemala (en adelante “el Estado” o “Guatemala”) por la violación del deber de garantizar el derecho a la integridad personal, y por la violación de los derechos a las garantías judiciales y a la protección judicial en perjuicio de la señora María Eugenia Villaseñor Velarde (en adelante “señora Villaseñor”), debido a la falta de una debida investigación de diversos hechos intimidatorios en su contra. Estos hechos tuvieron lugar desde la década de 1990 hasta 2013, cuando la señora Villaseñor se desempeñó como jueza, ocupando distintos cargos, en particular, entre 1991 y 1997 en que tuvo actuación en causas judiciales de trascendencia pública. La Corte estableció que su Sentencia constituye por sí misma una forma de reparación y, adicionalmente, ordenó al Estado determinadas medidas de reparación (infra Considerandos 4 y 8), así como el reintegro al Fondo de Asistencia Legal de Víctimas de la Corte (infra Considerando 10).

2.Los informes presentados por el Estado los días 22 de mayo, 17 de julio, 5 de noviembre y 4 de diciembre de 2019, y 20 de abril de 2020.

3.Los escritos de observaciones presentados por las representantes de la víctima los días 21 de agosto y 13 de diciembre de 2019, y 5 de febrero de 2020.

4.El escrito de observaciones presentado por la Comisión Interamericana de Derechos Humanos (en adelante “la Comisión Interamericana” o “la Comisión”) el 18 de mayo de 2020.

A.Publicación y difusión de la Sentencia

A.1. Medidas ordenadas por la Corte

4.En el punto resolutivo quinto y en el párrafo 157 de la Sentencia, la Corte dispuso que el Estado debía, en el plazo de seis meses, contado a partir de la notificación de la Sentencia, realizar las siguientes publicaciones: a) el resumen oficial de la Sentencia elaborado por la Corte, por una sola vez, en el diario oficial y en un diario de circulación nacional, en un tamaño de letra legible y adecuado; y b) la Sentencia en su integridad, disponible al menos por un período de un año, en un sitio web oficial del Estado, de manera accesible al público desde la página de inicio del referido sitio web.

A.2. Consideraciones de la Corte

5.La Corte ha constatado, con base en los comprobantes aportados por el Estado, así como en las observaciones de las representantes y la Comisión, que Guatemala cumplió con publicar, de conformidad con lo ordenado: a) el resumen oficial de la Sentencia en el Diario Oficial “Diario de Centroamérica” y en el diario “Nuestro Diario”; y b) el texto integral de la Sentencia en la página de inicio del sitio web de la Comisión Presidencial Coordinadora de la Política del Ejecutivo en materia de Derechos Humanos de Guatemala (COPREDEH).

6.Con respecto a la publicación en dicha página web, la Corte considera preciso aclarar, tomando en cuenta lo observado por las representantes y la Comisión, que debido a que en la página de inicio de dicho sitio web se encuentra un enlace electrónico identificado como “Sentencias Corte IDH”, que conduce a las sentencias dictadas por este Tribunal en casos de Guatemala, el Estado también puede cumplir esta reparación incluyendo la Sentencia del presente caso en dicho enlace, para que conste en un mismo lugar, de forma visible junto con todas las otras sentencias. Asimismo, se recuerda al Estado que, según los términos de la Sentencia, la misma debe estar disponible al menos por un año. En esta medida, el Estado debe mantener la difusión de la sentencia en el referido sitio web al menos hasta el 3 de septiembre de 2020, debido a que, según informó el Estado y no fue controvertido por las representantes ni la Comisión, la publicación en línea fue realizada a partir del 3 de septiembre de 2019.

7.En virtud de lo anterior, el Tribunal considera que Guatemala ha dado cumplimiento total a las medidas relativas a la publicación y difusión de la Sentencia y su resumen oficial, según fueron ordenadas en el punto resolutivo quinto de la Sentencia.

B. Indemnización por daño inmaterial

B.1. Medida ordenada por la Corte

8.En el punto resolutivo sexto de la Sentencia, la Corte dispuso que el Estado debe pagar la cantidad fijada en el párrafo 165 de la Sentencia, por concepto de indemnización por daño inmaterial. Dicho pago debía realizarse dentro del plazo de un año contado a partir de la notificación de la Sentencia, en los términos del referido párrafo y de los párrafos 169 a 173 de la misma.

B.2. Consideraciones de la Corte

9.En virtud de la información aportada por el Estado , así como las observaciones de las representantes y la Comisión , la Corte constata que dentro del plazo dispuesto en la Sentencia, Guatemala cumplió con pagar a la víctima, la señora María Eugenia Villaseñor Velarde, la cantidad fijada en el párrafo 165 de la misma, por concepto de indemnización por daño inmaterial. En consecuencia, la Corte considera que el Estado ha dado cumplimiento total a la medida de reparación ordenada en el punto resolutivo sexto de la Sentencia.

POR TANTO:

LA CORTE INTERAMERICANA DE DERECHOS HUMANOS,

en el ejercicio de sus atribuciones de supervisión del cumplimiento de sus decisiones, de conformidad con los artículos 33, 62.1, 62.3, 65, 67 y 68.1 de la Convención Americana sobre Derechos Humanos, 24, 25 y 30 del Estatuto, y 31.2 y 69 de su Reglamento, así como con los artículos 1, 4 y 5 del Reglamento del Fondo de Asistencia Legal de Víctimas,

RESUELVE:

1.Declarar, de conformidad con lo señalado en los Considerandos 7, 9 y 11 de la presente Resolución, que el Estado ha dado cumplimiento total a las medidas relativas a:

a)realizar las publicaciones de la Sentencia y del resumen oficial ordenadas en el párrafo 157 de la misma (punto resolutivo quinto de la Sentencia);

b)pagar a la víctima María Eugenia Villaseñor Velarde la cantidad fijada en el párrafo 165 de la Sentencia, por concepto de indemnización por daño inmaterial (punto resolutivo sexto de la Sentencia), y

c)reintegrar al Fondo de Asistencia Legal de Víctimas de la Corte Interamericana de Derechos Humanos la cantidad dispuesta en el párrafo 168 de la Sentencia (punto resolutivo séptimo de la Sentencia).

2.Dar por concluido el Caso Villaseñor Velarde y otros Vs. Guatemala en virtud que la República de Guatemala ha dado cumplimiento a lo dispuesto en la Sentencia de fondo, reparaciones y costas emitida por la Corte el 5 de febrero de 2019. Sin perjuicio de ello, se exhorta al Estado que realice el pago de los intereses al Fondo de Asistencia Legal de Víctimas de la Corte según lo señalado en el Considerando 11 de la presente Resolución.

3.Comunicar esta Resolución a la Asamblea General de la Organización de los Estados Americanos por conducto del Informe Anual de la Corte Interamericana de Derechos Humanos del año 2020.

4.Archivar el expediente del Caso Villaseñor Velarde y otros Vs. Guatemala.

5.Disponer que la Secretaría de la Corte notifique la presente Resolución al Estado, a las representantes de la víctima y a la Comisión Interamericana de Derechos Humanos.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Αρχικά, καθώς το κείμενο είναι νομικό, είναι δεδομένο και λογικό πως απευθύνεται σε κοινό που γνωρίζει τη νομική ορολογία και τις ιδιαιτερότητες ενός τέτοιου κειμένου. Εν συνεχεία, εξαιτίας του περιεχομένου του κειμένου, είναι σημαντικό ο αναγνώστης να είναι εξοικειωμένος με την περιοχή της Λατινικής Αμερικής, τα ζητήματα των κοινοτήτων των ιθαγενών τόσο κοινωνικά, όσο και νομικά. Γι' αυτό τον λόγο, χρειάστηκε και η δημιουργία ενός γλωσσαριού που θα περιλαμβάνει όλους τους όρους συγκεντρωμένους.

Πιο συγκεκριμένα, σε πρώτο επίπεδο, το μετάφρασμα αποτελείται από τρία διαφορετικά κείμενα με διαφορετικό περιεχόμενο. Το **πρώτο** αναφέρει και αναλύει εισαγωγικά κείμενα και αποφάσεις του Αμερικανικού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δίνει έμφαση στην λειτουργία και τους στόχους του Οργανισμού

Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΚ). Αναλυτικότερα, αναφέρονται διαφόρων ειδών συμβάσεις που υπογράφηκαν μεταξύ χωρών της Λατινικής Αμερικής προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία και η τήρηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως επίσης και διαδικασίες που ακολουθήθηκαν, για παράδειγμα η σύσταση της Διαμερικανικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Διαμερικανικού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επιπλέον, αναλύονται εκτενώς μερικοί από τους στόχους του ΟΑΚ ενώ ταυτόχρονα επισημαίνεται και η δράση των οργάνων που τον απαρτίζουν όπως είναι η Γενική Συνέλευση και το Διαμερικανικό Δικαστήριο. Μεταξύ άλλων, το πρώτο κείμενο αποτελεί και το εισαγωγικό κείμενο που αναφέρει όρους που χρησιμοποιούνται και στα δύο επόμενα κείμενα.

Όσον αφορά το **δεύτερο κείμενο**, πρόκειται για απόφαση του Αμερικανικού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αναφέρεται στην περίπτωση των αυτοχθόνων πληθυσμών kuna de madungandí και emberá de bayano και των μελών τους εναντίον του κράτους του Παναμά, το οποίο παραβίασε το δικαίωμα της συλλογικής ιδιοκτησίας και δεν προέβη στην οριοθέτηση και στην απόδοση ονόματος στις εκτάσεις γης που έχουν παραχωρηθεί στο λαό Kuna de Madungandí και στις Κοινότητες Emberá Ipetí και Piriatí. Το δικαστήριο επενέβη μέσα από μια σειρά μέτρων προς το κράτος του Παναμά ενώ οι αυτόχθονες πληθυσμοί ανακηρύχθηκαν δικαιούχοι αποζημίωσης. Στο ίδιο περίπου πλαίσιο κινείται και το **τρίτο κείμενο**. Εξίσου νομικό, αναφέρεται στην υπόθεση *Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε κ.α.* εναντίον του κράτους της Γουατεμάλας όπου το Δικαστήριο κήρυξε τη Δημοκρατία της Γουατεμάλας υπεύθυνο για την παραβίαση του καθήκοντος εγγύησης του δικαιώματος στην προσωπική ακεραιότητα και του δικαιώματος πρόσβασης στις εγγυήσεις δικαστικών διαδικασιών καθώς και στην δικαστική προστασία εις βάρος της κα. Μαρία Ευγενία Βιγιασενιόρ Βελάρδε λόγω έλλειψης επαρκούς έρευνας σχετικά με διάφορες πράξεις εκφοβισμού εναντίον της.

Σε δεύτερο επίπεδο, οι δυσκολίες ήταν πολλές και ποικίλες. Πιο συγκεκριμένα, η νομική, κυρίως, ορολογία αποτέλεσε βασικό σημείο προβληματισμού. Αποφάσισα να δημιουργήσω ένα γλωσσάρι το οποίο θα έχει συγκεντρωμένους όλους τους νομικούς όρους και από τα τρία κείμενα και δίπλα τη σημασία τους. Για τη δημιουργία του, συμβουλευτήκα ηλεκτρονικά λεξικά και βάσεις ορολογίας π.χ. IATE προκειμένου να είμαι όσο πιο κοντά στο πρωτότυπο. Συνεπώς, όροι του πρώτου κειμένου όπως ΟΕΑ, *Comisión Interamericana de Derechos Humanos y la Corte Interamericana de Derechos Humanos, Séptimo Período Extraordinario de Sesiones de la Asamblea General de la OEA, Estatuto de la Corte, Asamblea Legislativa κ.α.* αποδόθηκαν ως *Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών, Διαμερικανική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Διαμερικανικό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έβδομης έκτακτης συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΑΚ, Καταστατικό του Δικαστηρίου, Νομοθετική Συνέλευση*. Υπήρξαν όμως και όροι που με δυσκόλεψαν περισσότερο στην απόδοσή τους καθώς δεν υπήρχαν αυτούσιοι στα ελληνικά και χρειάστηκε να αναζητήσω άρθρα με νομικό περιεχόμενο. Τέτοιοι ήταν *Convenio de Sede, desarrollo*

integral, infra considerandos, tratado regional, punto resolutivo séptimo de la Sentencia, la democracia representativa, principio de no intervención. Για τους συγκεκριμένους όρους, συμβουλευθήκα ελληνικές πηγές προκειμένου να δω αν υφίστανται στα ελληνικά, ιδιαίτερα με τη λέξη considerandos (αιτιολογικό της απόφασης/σκέψεις), την οποία δεν είχα ξανασυναντήσει. Οι υπόλοιπες λέξεις αποδόθηκαν ως Συμφωνία για την έδρα, Συνολική Ανάπτυξη, περιφερειακή συνθήκη, έβδομο σημείο επίλυσης της Απόφασης, αντιπροσωπευτική δημοκρατία, αρχή της μη επεμβάσεως. Επίσης στο χωρίο *que el orden internacional se fundamenta... efectivo de la democracia representativa* έβγαλα τελείως τη λέξη προσωπικότητα (*respeto a la personalidad*) και συνέχισα ως *σεβασμό στην ανεξαρτησία και την εθνική κυριαρχία των κρατών*).

Σε συνέχεια της ορολογίας, υπήρχαν λέξεις ή φράσεις κυρίως στο πρώτο κείμενο που χρησιμοποιούνταν διαφορετικά από το τρόπο που χρησιμοποιούνταν στη καθημερινή γλώσσα π.χ. *disponen, instrumento, su capacidad personal, deber, desenvolvimiento de las actividades*. Έψαξα να δω πως χρησιμοποιούνται σε νομικό περιβάλλον και ποια λέξη συνοδεύουν. Κατέληξα στην απόδοση που περιγράφει πιο πολύ το περιεχόμενο της φράσης και αντιστοιχεί στο ύφος, δηλαδή *υπογράφμιζαν, έγγραφο επικύρωσης, προσωπική τους ιδιότητα, χρέος, διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων*.

Σε επίπεδο σύνταξης, κυριαρχούσε ο μακροπερίοδος λόγος σε όλο το κείμενο. Άλλαξα σε ορισμένα σημεία τη σύνταξη π.χ. *La Carta de la Organización contiene además normas económicas, sociales y sobre educación, ciencia y cultura, a cuyo desarrollo los Estados americanos convienen en dedicar sus máximos esfuerzos* - *Ο Χάρτης του Οργανισμού περιέχει επίσης οικονομικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με την εκπαίδευση, την επιστήμη και τον πολιτισμό κανόνες. Για την ανάπτυξη αυτού, τα αμερικανικά κράτη αποφασίζουν ομόφωνα να αφιερώσουν από κοινού το μέγιστο των προσπαθειών τους*. Έκοψα τη πρόταση και τη χώρισα με τελεία δημιουργώντας μια καινούργια ώστε να υπάρχει μία ροή.

Το **δεύτερο** επίσης κείμενο παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες σε γλωσσικό επίπεδο, μιας και πρόκειται για απόφαση δικαστηρίου και το επίπεδο είναι αρκετά υψηλό. Πιο συγκεκριμένα, η λέξη *Fondo* μαζί με τη λέξη *recursos incoados* με ταλαιπώρησαν αρκετά καθώς δεν ήξερα καθόλου που αναφέρονται και τι σημαίνουν. Ύστερα από περισσότερη αναζήτηση και ερωτήσεις κατέληξα στις εξής αποδόσεις *Οικονομικά Ζητήματα και Ένδικα μέσα*. Αντίστοιχης δυσκολίας ήταν και η φράση **competencia ratione temporis** στην οποία αφιέρωσα αρκετό χρόνο. Δεν κατάφερα να βρω κάτι αξιόλογο και αντίστοιχο της φράσης και αποφάσισα να το μεταφράσω ως **δικαιοδοσία ratione temporis**. Γι' αυτό το λόγο, σκόπιμο έκρινα να προσθέσω μία υποσημείωση της μεταφράστριάς με την κατά λέξη μετάφραση για τον αναγνώστη που δεν εξοικειωμένος με τους λατινικούς όρους. Το ίδιο μετέφερα και στο γλωσσάρι. Επιπλέον, η φράση *como parte lesionada* αποδόθηκε ως *δικαιούχοι αποζημίωσης* ώστε να είναι πιο κατανοητό και ξεκάθαρο στα ελληνικά. Άξιο δυσκολίας και σχολιασμού ήταν το ρήμα *titular -titulacion*. Παρόλο που η βασική

του σημασία είναι τιτλοφορώ-τιτλοδότηση, στα ισπανικά είχε τη χρήση του *apodídω* ένα όνομα μιας και αναφερόταν στις εκτάσεις γης των αυτόχθονων πληθυσμών Kuna de Madungandí και στις Κοινότητες Emberá Ipetí και Piriati. Διατήρησα την ισπανική του χρήση και το χρησιμοποίησα ως ονομάζω-αποδίδω όνομα -τιτλοδότηση. Σε αυτό το σημείο, να σημειωθεί πως δεν προχώρησα σε μεταγραφή των ονομάτων των κοινοτήτων (Kuna de Madungandí και στις Κοινότητες Emberá Ipetí και Piriati) καθώς δε βρήκα τίποτα αντίστοιχο στα ελληνικά και ήθελα να αποφύγω τη λάθος μεταφορά τους και τονισμό τους. Τελευταίο άλλα εξίσου σημαντικό η τροποποίηση της πρότασης *Asimismo, la Corte dispuso que el Estado debe reintegrar al Fondo de Asistencia Legal de Víctimas de la Corte las cantidades erogadas durante la tramitación del presente caso* όπου έγινε ως Ομοίως, το Δικαστήριο διέταξε ότι το Κράτος πρέπει **να επιστρέψει τα ποσά που χορηγήθηκαν κατά τη διεκπεραίωση της υπόθεσης** στο Ταμείο Νομικής Βοήθειας Θυμάτων του Δικαστηρίου.

Το **τρίτο** κείμενο συνιστά επίσης απόφαση δικαστηρίου. Αναλυτικότερα, πρόκειται για την υπόθεση Μαρία Ευγενία Βιγιασενιορ Βελαρδε κ.α. εναντίον του κράτους της Γουατεμάλας. Η φράση *reintegro al fondo* συναντάται συχνά μες στο κείμενο και αποδόθηκε ως *επιστροφή χρημάτων*. Ωστόσο στα ελληνικά νομικά κείμενα λέγεται ως επιστροφή παράβολου (ορίζεται ως το υποχρεωτικό "αξιόγραφο" που ενσωματώνει το χρηματικό ποσό που είναι απαραίτητο για να ξεκινήσει μια δικαστική διαδικασία κατά του Δημοσίου). Ο λόγος που επέλεξα να το μεταφράσω με τον πρώτο τρόπο είναι επειδή το πρωτότυπο κείμενο δεν έλεγε με σαφήνεια που αναφέρεται και ήθελα να αποφύγω πιθανές παρανοήσεις. Στη συνέχεια, οι φράσεις *la integridad personal, cumplió con publicar, resuelve* με προβληματίσαν αρκετά. Στις περιπτώσεις *integridad personal* το απέδωσα ως *δικαιώματος στην προσωπική ακεραιότητα* και *resuelve* ως αποφασίζει μιας και παρακάτω ακολουθούν οι αποφάσεις του Δικαστηρίου ενώ η φράση *cumplió con publicar* αποδόθηκε ως με όσα διατάχθηκαν ύστερα από εκτενή αναζήτηση σε ιστοσελίδες και ευρύτερη κατανόηση του ισπανικού κειμένου. Τέλος, σημαντική δυσκολία του τρίτου κειμένου αποτέλεσε η μετάφραση του *SUPERVISIÓN DE CUMPLIMIENTO DE SENTENCIA Y REINTEGRO AL FONDO DE ASISTENCIA LEGAL DE VÍCTIMAS*, την οποία επέλεξα να κάνω κατά λέξη μιας και το περιεχόμενο του πρωτότυπου δεν άφηνε περιθώριο για τυχόν παράφραση (ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΜΜΟΡΦΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ).

Όσον αφορά τη μεταγραφή των κύριων ονομάτων, των τίτλων εφημερίδων και των τοποθεσιών, επέλεξα να τα μεταγράψω όλα στα ελληνικά ώστε να είναι κατανοητά **εξαιρώντας** ωστόσο τα ονόματα των αυτόχθονων πληθυσμών του πρώτου κειμένου μιας και για τους συγκεκριμένους πληθυσμούς υπάρχει μηδενική βιβλιογραφία στα ελληνικά. Προτίμησα λοιπόν μόνο σε αυτές τις περιπτώσεις να διατηρήσω το πρωτότυπο ως έχει καθώς τυχόν απόπειρα για μεταγραφή θα οδηγούσε σε περισσότερη σύγχυση τον αναγνώστη (Εφημερίδα “ Ντιάριο ντε Σεντροαμερικά”- Εφημερίδα “Νουέστρο Ντιάριο” Diario Oficial “Diario de Centroamérica” y en el

diario “Nuestro Diario”). Επιπλέον, ένα θέμα που με απασχόλησε ήταν το κατά πόσο θα έπρεπε να κρατήσω τη χρήση των κεφαλαίων και στο μετάφρασμα ιδίως σε ονόματα οργανισμών, συνθηκών ή διαδικασιών. Κατέληξα, εν τέλει, σε μία πιστή, όσον αφορά τη χρήση των κεφαλαίων στο πρωτότυπο, απόδοση, με σκοπό την ακριβή μεταφορά του νοήματος π.χ. *la Convención Americana sobre Derechos Humanos- Αμερικανική Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Séptimo Período Extraordinario de Sesiones de la Asamblea General de la OEA- Έβδομης Έκτακτης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΑΚ*.

Σε γενικές γραμμές, και τα τρία κείμενα παρουσίαζαν δυσκολίες τόσο σε γλωσσικό επίπεδο όσο και σε νοηματικό. Πρόκεινται για κείμενα με ειδική ορολογία και ύφος που απευθύνονται σε γνώστες νομικών ζητημάτων και ειδικών που γνωρίζουν τις μειονότητες, κατανοούν τις αποφάσεις των Δικαστηρίων και μπορούν να κρίνουν τα αποτελέσματα. Τέλος, ο χαρακτήρας ολόκληρων των κειμένων πέρα από νομικός είναι και κοινωνικός καθώς θίγει θέματα σχετικά με ανθρώπινα δικαιώματα φυλών και πληθυσμών, αντιπαραθέσεις αυτών με τις εκάστοτε κυβερνήσεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση, του Παναμά και της Γουατεμάλας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cejil (no date) *Pueblos Indigenas Kuna de Madungandi y Embera de Bayano. Merits Report N° 125/12 • Page 8 • CEJIL*. Available at:

<https://summa.cejil.org/en/document/20tjwfxnkhgvz6jzdm8he3766r?page=8>

(Accessed: April 3, 2023).

INTER-AMERICAN Court of Human Rights - corteidh.or.cr (no date). Available at:

https://corteidh.or.cr/docs/casos/articulos/seriec_284_ing.pdf (Accessed: April 2, 2023).

[Corteidh.or.cr](http://corteidh.or.cr). Available at: <https://www.corteidh.or.cr/historia.cfm> (Accessed: April 3, 2023).

Sistema Interamericano de Derechos humanos: Cancillería (no date) Sistema Interamericano de Derechos Humanos | Cancillería. Available at:

<https://www.cancilleria.gov.co/international/politics/right/interamerican> (Accessed: April 3, 2023).

Corte Interamericana de Derechos humanos (2023) Wikipedia. Wikimedia Foundation. Available at:

https://es.wikipedia.org/wiki/Corte_Interamericana_de_Derechos_Humanos (Accessed: April 3, 2023).

Derechos humanos: Suprema Corte de Justicia de la Nación (no date) Ir a la página de inicio de la Suprema Corte de Justicia de la Nación. Se abrirá en una nueva página. Available at: <https://www.scjn.gob.mx/derechos-humanos/inicio> (Accessed: April 3, 2023).

Corte Interamericana de Derechos Humanos Caso Lagos del Campo vs Perú ... (no date). Available at: https://www.corteidh.or.cr/docs/casos/articulos/seriec_340_esp.pdf (Accessed: April 2, 2023).

User, S. (no date) OEA, Centro Gilberto Bosques. Available at: <https://centrogilbertobosques.senado.gob.mx/OEA> (Accessed: April 3, 2023).